

LUNDS UNIVERSITET

Klimatdiskurs och -politik i det högerpopulistiska Ungern

Anna Bartfai

Humanekologiska institutionen
Lunds Universitet HEKK03
Kandidatuppsats

Termin HT2018
Handledare: Sarah Kollnig

Abstract

Climate politics in the right-wing populist Hungary is a critical discourse analysis of the Hungarian government's climate politics. The critical discourse analysis is based on Fairclough's method and theories which are closely interlinked. The method uses three dimensions for interpreting a discourse, the linguistic, the interdiscursive and social realities. Through looking at three different materials from the governing party of Fidesz the thesis places the rhetoric of the party in a neo-liberal and right-wing populist discourse. It also investigates what the social reality looks like in Hungary and what is happening within the area of climate politics. The conclusion is that the subject of climate politics is neglected, it is rarely discussed and marginalized through a constant focus on migration, border control and the conspiracy theory about the Hungarian born American philanthropist Georg Soros.

Key words: Hungary, Fidesz, Orbán, right wing populism and climate change denial

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	1
2. Frågeställning och syfte.....	2
3. Bakgrund	2
3.1. Politiskt tillstånd.....	2
3.2. Ungerns relation till EU	4
4. Metod och material.....	5
5. Teori.....	6
5.1. Kritisk diskursteori.....	6
5.1.1. Nyliberalism.....	7
5.1.2. Diskurs och hegemoni	8
5.1.3. Ideologi och makt	8
5.2. Högerpopulism och nationalism	8
6. Tidigare forskning.....	10
6.1. Högerpopulister och klimatförnekare	10
6.2. Tysk högerradikal politik och klimatet	10
6.3. Identitet och klimatförnekelse	11
7. Analys	12
7.1. Dimension ett – den språkliga	12
7.1.1. Talet i EU.....	12
7.1.2. Den nationella planen	14
7.1.3. Lagändringen om vindkraftverk	15
7.2. Dimension två – den interdiskursiva	16
7.2.1. Den nyliberala diskursen	16
7.2.2. Den nationalistiska/högerpopulistiska diskursen.....	17
7.3. Dimension tre – den sociala realiteten	19
8. Slutsats	22
9. Källförteckning.....	24

1. Inledning

Europeiska Unionen har under en längre period positionerat sig som en union som ligger i framkant gällande klimatpolitik. År 2007 kommunicerade EU kommissionen ett mål om en maxhöjning på en två gradig temperaturhöjning i jämförelse med förindustriell tid (Schreurs & Tiberghien 2007:19). I denna union ingår en rad länder där högerpopulistiska partier växer och i vissa länder redan är i maktposition. Dessa partier motsätter sig den liberala mall som stakats ut i denna post-politiska era genom att sträva efter en mer auktoritär stat som mer än allt annat vill prata om migration och gränsbevakning. Flera partier av dessa är uttalat klimatförnekare vilket vi kan läsa om i texter som "Cool dudes in Norway: climate change denial among conservative Norwegian men" (Krange, Kaltenborg & Hultman 2018) och "Right-wing populism and the climate change agenda: exploring the linkage" (Lockwood 2018) med fler. Bland dessa länder kan vi se Polen, Norge, Österrike, Tyskland, Bulgarien, Ungern och fler där till. Flera ledare för liknande partier globalt vägrar tro på människans produktionsätt som anledningen till klimatförändringarna. Trump lämnade Parisavtalet (Malmén, Skagerlind & Horvatovic 2017) efter uttalanden som "Jag tror inte på det" (BBC 2018c). Bolsonaro i Brasilien har lovat att ta bort skyddet av Amazonas och har under sin valkampanj pratat om att följa president Trump ut ur Parisavtalet samtidigt som hans utrikesminister avskriver klimatvetenskap som något som en marxistisk taktik för att gynna Kina (Cockburn 2018).

Samtidigt i parlamentet i Ungern fick Fidesz frågan av oppositionella om hur de ska göra för att minska sina utsläpp i linje med Parisavtalet. Svaret kom från statssekreteraren Péter Cseresnyés från Fidesz och var följande:

"Det går att diskutera hur pass mänsklig aktivitet påverkar klimatförändringarna." (Tóth 2018)

Vilket är en raritet i ungersk politik, att fullt ut förneka klimatförändringarnas härkomst är inte något som representerar Fidesz övriga politik när det kommer till klimat. Så hur förhåller sig detta land, som så många de senaste åren kallat en illiberal demokrati (Lendvai 2017:29) till en så stor fråga som klimat?

I denna uppsats kommer jag presentera tre olika material som rör Ungerns klimatpolitik för att sedan göra en kritisk diskursanalys. Jag kommer presentera de huvudspår som jag ser Ungern följa och hur de som ett land i EU förhåller sig till klimatfrågan.

Eftersom denna uppsats handlar om hur ett parti som är i regeringsposition förhåller sig till klimatförändringar anser jag det viktigt att analysera språket som används. Språket är av stor vikt när det kommer till populism. Det handlar om att lyckas få med sig den breda massan genom att manipulera verkligheten. Genom språk finns möjlighet att skapa en bild av verkligheten som de i maktposition vill förmedla.

2. Frågeställning och syfte

Jag vill i denna uppsats besvara frågorna:

- Vad för retorik använder sig den ungerska regeringen av när de diskuterar klimatpolitik?
- Hur är regeringens retorik relaterad till den konkreta klimatpolitiken?

Att analysera vad för diskurs och politik som förs för att förhindra klimatkrisen är av stor relevans för humanekologin då samspelet mellan samhälle, klimat och miljö på många sätt skapas av politik. Klimatpolitik speglar hur samspelet ser ut och hur det kommer att se ut i framtiden.

3. Bakgrund

3.1. Politiskt tillstånd

Fidesz kommer till makten, i något som av många beskrivs som en jordskredsseger, år 2010 med 68 % (Országgyűlési Képviselő Választás 2018) av Ungerns röster. Partiet är lett av Viktor Orbán som redan varit premiärminister perioden 1998–2002. Det blir den andra omgången Fidesz är i regeringsposition med Orbán som ledare (Youngblood Coleman 2017). Under Fidesz andra omgång i regeringsställning (2010–2014), bara några månader innan nästkommande val, ritade de om valdistriktskartan. Det har blivit kritiserat från många håll för att vara en partisk gränsdragning för att få ännu högre procent i valet (Novak 2018). Kritiken mot Fidesz och Orbán har inte varit lågmäld, utan tvärtom omfattande. Bland annat har EU flera gånger kritiserat Ungern för att de inskränker mänskliga rättigheter och hotat med sanktioner mot landet (Kingsley & Erlanger 2018)

Sedan Fidesz maktövertagande har de infört flera kontroversiella lagar. Bland annat medialagen 2011 som innebär att en "oberoende" myndighet skapades där all media måste ansöka om tillstånd för att få existera. I själva verket är denna myndighet långtifrån oberoende då man måste bli rekommenderad av premiärministern, Viktor Orbán, för att sedan bli anställd av presidenten, János Áder, som även han är tillsatt av Fidesz. Denna myndighet får bestämma vad som räknas som objektiv rapportering, den media som inte följer vad som anses vara objektiv rapportering stängs ner. Detta har inneburit ett maktövertagande av i princip all media i Ungern vilket innebär att ytterst få kritiska medier finns kvar (Freedomhouse 2015). Stora institutioner som Nationalmuseet och Statsoperan har även åkt på restriktioner kring vad de får säga utåt då Fidesz har förbjudit dem att hålla egna presskonferenser utan regeringspartiets godkännande kring vem som ska tala och om vad. Statsoperan tvingades bland annat ställa in flera föreställningar av Billy Elliot då det ansågs vara "homosexuell propaganda". Detta i samma veva som Nationalmuseets utställning av Frida Kahlo också råkat ut för stark kritik på grund av Kahlos band till kommunism (BBC 2018b). Ett förslag som processas nu i Ungern skulle innebära ett förbud mot genusstudier från början av läsåret 2019 (Day 2018).

Något som inte går att utelämnas när man talar om Ungern är den flyktingpolitik som förts i landet sedan 2015 och den uppiskade stämningen gentemot flyktingar som skapats med Orbán i spetsen. År 2015 under den politiska kris som skedde i samband med flyktingströmmar som nådde Europa var Ungern ett av de första länderna som bestämde sig för att bygga ett stängsel. Det 175 kilometer långa stängslet mot Serbien är utrustat med rakblad och är prytt med skyltar om att staketet är förstärkt med el (AFP in Budapest 2015; VICE 2015). "Human rights watch" har sedan dess rapporterat om flera brott mot mänskliga rättigheter, bland annat om att människor som blir inlåsta i flyktingförvar vägras mat. De skriver även om den stora kampanj som pågått sedan 2015 vilken fokuserat på att demonisera flyktingar och alla som hjälper dem (Human rights watch 2018). Kampanjen har lett fram till ett nytt lagförslag som skulle kunna innebära fängelsestraff för den enskilde eller organisationer som hjälper flyktingar (Gardos 2018).

3.2. Ungerns relation till EU

Ungerns relation till EU är komplex, det enklaste sättet att se på det är att Ungern legat i en form av krig med EU sedan Orbán kom till makten 2010. Joakim Medin skriver i sin bok *Orbánistan* (2018: 169–171) om hur Orbán valde att legalisera hembränning av den ungerska spriten "pálinka" utan att behöva betala skatt. Detta beslut kom EU-kommissionen att driva till EU-domstolen och Ungern blev 2016 tvingade att börja beskatta det igen. Det kan ses som ett tecken för hur EU har porträtterats i Ungern, som en utländsk maktapparat som styr över hur den ungerska kulturidentiteten ska få se ut, en utländsk attack på ungerska statens suveränitet. I ett välkänt tal (Csatorna1 2012) av Viktor Orbán förklarar han hur Ungern förhåller sig till EU genom att hänvisa till något som han kallar en "påfågeldans" (pávatánc). Han säger att om Ungern får en kravlista från EU på saker som de måste ändra så ska Ungern bestämt motsätta sig alla dessa, för att sedan släppa på tre eller fyra stycken som de egentligen redan ändrat på men som inte EU känner till. På detta sätt menar Orbán att han kan fortsätta lagstifta fritt från EU:s påtryckningar.

I september hölls det en omröstning i EU parlamentet om att inleda sanktioner mot Ungern på grund av deras överträdelser av EU:s värderingar enligt artikel 7. Detta mottogs som väntat inte väl av premiärminister Orbán. När han tilltalade parlamentet efter omröstningen kallade han det utpressning och sa att den som skrivit rapporten som omröstningen grundades på hade missbrukat sin makt och att rapporten innehåller faktafel (BBC 2018a).

Samtidigt är det inte riktigt så enkelt som att Orbán och Fidesz avskyr EU, eftersom Ungern får bidrag från EU till olika projekt. Enligt Medin (2018) betalades det ut 30 miljarder euro till Ungern från EU mellan 2007 och 2015 (Medin 2018:58). Problemet är att dessa pengar ofta hamnar i fickorna på människor som står nära Orbán. Som exempel skriver Medin (2018) om de offentliga upphandlingarna som skedde 2011–2015 gällande gatubelysning i flera städer i Ungern. Det var samma företag som vann alla upphandlingar, Elios. Detta företag ägdes till 50 % av Orbáns svärson István Tiborcz. Upphandlingarna var värda 65 miljoner euro varav 40 miljoner kom från EU-bidrag (Medin 2018:55–56). På detta sätt är Ungern beroende av EU och till stor del är det dessa pengar som göder det ungerska oligarksystemet med Orbán i spetsen.

4. Metod och material

Jag har valt att använda mig av kvalitativ metod för min undersökning. Mer specifikt Faircloughs "Critical Discourse Analysis" (från och med nu kommer det benämnas som CDA). Jag har valt denna metod då jag tycker att ett analytiskt verktyg som CDA passar för att undersöka hur språk används av Fidesz som maktmedel, då det är viktigt för populistiska partier att lyckas presentera den bild av verkligheten de vill, vilket språk hjälper till med. Eftersom denna uppsats handlar om hur ett parti som är i regeringsposition förhåller sig till klimatförändringar och vad de driver för politik så anser jag det som viktigt att analysera den relationen ur ett kritiskt perspektiv. Det innebär att jag tycker att det är viktigt att förhålla sig kritiskt till makten. Genom den här metoden menar jag att det kommer att gå att utläsa både det som syns och inte syns i språket, att det kommer att gå att se de små detaljerna och få en tydlig bild hur en av Europas yttersta högerregeringar förhåller sig till den stundande klimatkrisen.

Winther Jørgensen och Phillips (2000) beskriver Faircloughs CDA som en analytisk modell som bygger på en tredimensionell analys. Inom denna metod börjar man med att analysera textens egenskaper, det vill säga se på texten rent lingvistiskt, så som ordval och sammanhang mellan olika delar. Sedan ser man på textproduktionen och textkonsumtionen. Då analyseras de redan existerande diskurser texten kommer ur och refererar till, det är mer av en tolkning av texten, den interdiskursiva nivån. Sist men inte minst analyseras den sociala praktiken. I den delen måste man anknyta till samhällsforskning så som sociologisk teori (Winther Jørgensen & Phillips 2000: 73–76). Alla dessa tre dimensioner samverkar men ska analyseras var för sig för att sedan kunna sammanknytas. I den sista delen i min analys skriver jag om hur det i realiteten ser ut i Ungern och genom det förklaras vad för förutsättningar det finns för att tala om klimat. Jag kommer anknyta till tidigare forskning om högerpopulistisk klimatpolitik.

Jag har analyserat tre olika material, två dokument och ett tal. Då Fidesz är kända för att inte publicera partiprogram eller liknande har sökandet efter material inte varit lätt. Efter två veckor av sökande med inget funnet fick jag tag på en Greenpeace-aktivist i Ungern via en familjevän som arbetar som journalist. Veckan efter lyckades jag boka in ett samtal med denne aktivist. Vi samtalade om ungersk klimatpolitik i två timmar och efter detta samtal skickade aktivisten mig ett tiotal länkar med olika material och artiklar. Bland dessa fann jag de tre

material som jag valde, då jag anser att de representerar och sammanfattar Ungerns klimatpolitik väl.

Det första materialet är ett tal från Miljörådet i EU, tisdagen den 9 oktober, av den ungerska statssekreteraren för energi och klimatpolitik Péter Kaderják (Kaderják 2018). Det som diskuteras i Rådet är utsläppsnedskärningar inom bilindustrin. Det andra materialet är sammanfattningen av den "Andra nationella klimatstrategin" (NÉS 2017). Det är den nationella planen för hur regeringen ska tackla klimatfrågan, den antogs i parlamentet hösten 2018 efter att ha legat inne som motion sedan 2017. Jag har läst den första fjorton sidorna av den nationella planens 219 sidor, som ska ge en överblick av det som står i dokumentet. Det tredje och sista materialet som jag använt mig av är en lagförslagsändring gällande vindkraftverk som kom under 2016. Detta dokument reglerar hur byggnationen av vindkraftverk får gå till. De två dokumenten har jag översatt de delar jag velat använda mig av för uppsatsen från ungerska. Talet från EU av Kaderják (2018) har jag transkriberat och plockat ut de delar jag velat ha med.

Dessa tre ger olika infallsvinklar av Ungerns klimatpolitik. Klimatstrategin är en framtida vision kring hur det ska komma att se ut. Vindkraftverksregleringen visar hur deras nuvarande politik gällande klimat ser ut. Det gör även talet i EU samtidigt som det också visar på hur Fidesz förhåller sig till EU:s klimatpolitik.

5. Teori

I det här kapitlet presenterar jag de olika teoretiska ansatserna jag använder mig av i denna uppsats. Det gör jag genom att definiera och förklara hur de begrepp jag använder mig av hänger ihop med varandra och går att applicera.

5.1. Kritisk diskursteori

Jag utgår utifrån Winther Jørgensen och Phillips (2000) förståelse av Faircloughs kritiska diskursanalys som underlag för min förklaring av den. Faircloughs diskursanalys utgör ett ramverk som både är metod och teori vilka är tätt sammanlänkade. Kritisk diskursanalys är just kritisk för att den har som syfte att se och förklara makt och ojämlikheter. Jag utgår ifrån synen som Fairclough har att vi måste se hur språk, skrift eller talat, konstruerar den sociala världen vi lever i, relationer och identiteter. Vi måste se på hur sociala praktiker formas av

maktrelationer och olika sociala strukturer. Genom att analysera språket kan vi se hur kulturella och sociala fenomen reproduceras, förstärks eller förändras. Det är där kritisk diskursanalys kommer in och kan hjälpa oss att tolka och förstå dessa kulturella och sociala skeenden. Något som jag tycker är av högsta relevans är Faircloughs syn på diskurs som något som konstituerar och något som konstitueras. Med det menas det att det inte går att frångå den sociala verkligheten, diskursen både skapar och skapas av denna verklighet. Som Winther Jørgensen och Phillips (2000:68) skriver så kan man se det som en dialektiskt förhållande "Diskursen inte bara bidrar till att forma och omforma sociala strukturer och processer utan speglar dem också". Diskursen i samhället menar Fairclough är historiskt situerad och föränderlig vilket han ger exempel på att det går att se genom hur medier kan bidra att skapa nya former av politik, samtidigt som media också speglar politiken som bedrivs (Winther Jørgensen & Phillips 2000:76).

Den kritiska diskursanalysen menar att diskurs bidrar till att reproducera eller skapa ojämlika maktförhållanden och som tidigare skrivet har som mål och syfte att förklara dessa sociala processer. Dessa ojämlika maktförhållanden skapas på ideologiska grunder och därför menar Winther Jørgensen och Phillips (2000:69) att kritisk diskursanalys undersöker ideologiska effekter till skillnad från annan diskursanalys. Kritisk diskursanalys måste alltså därför undersöka diskursen utefter hur sociala relationer formas.

5.1.1. Nyliberalism

Nyliberalism kan beskrivas som en politisk filosofi som beskriver hur statens relation till omvärlden ska se ut, den utgår ifrån att staten inte ska ingripa i några ekonomiska frågor. Statens ända roll är att säkra individuella och företags rättigheter. Nyliberalismen karakteriseras av en strakt privat äganderätt, fria marknader och fri handel (Thorsen 2009:12–16).

Jag utgår främst från Faircloughs bok "Critical Discourse Analysis, The Critical Study of Language" (2010) för att definiera nyliberalism. Fairclough definierar nyliberalismens diskurs som en hel språkvärld. Exempelvis föredras vissa ord framför andra inom den nyliberala diskursen, såsom det engelska ordet "enterprise" före partnerskap samt konkurrens före samarbete. Ord som globalisering och olika termer som new public management tillhör denna språkvärld. Fairclough skriver också om nyliberalism som en del av globaliseringen som kräver

reformer och omformningar för att förstärka effektiviteten och anpassningsbarheten till att bli konkurrenskraftig på en världsmarknad (Fairclough 2003:128–131).

Jag utgår även ifrån Greig, Hulme och Turners bok "Challenging Global Inequality" (2007) där de undersöker miljö och klimat i relation till nyliberalismen. De presenterar problematik kring den eviga önskan om tillväxt, då även de sociala aspekterna av det. De skriver om hur den nyliberala marknadens förhållande till miljö och klimat leder till en ekologisk ojämlikhet i allt från lokala till internationella dimensioner (Greig, Hulme & Turner 2007:188–192).

5.1.2. Diskurs och hegemoni

Jag använder mig av begreppet hegemoni som myntats av Gramsci. Hegemoni innebär att en rådande dominans tillintetgjort alternativ. Inte enbart genom en tvingande statsapparat utan även genom samtycke (Callinicos 2007:213–2014). Samtycket blir möjligt genom att maktförhållanden neutraliseras och därför blir så självklara att de inte går att ifrågasätta (Winther Jørgensen & Phillips 2000:39–40). Jag utgår från Faircloughs tolkning av hegemonins relation till diskurs. Fairclough menar att ha kontroll över diskursen är ett sätt att dominera samtidigt som kontrollen har en kraft att neutralisera samhällliga företeelser. Därför finns det ett tydligt intresse för rörelser som bär ideologier att ha makten över diskursen och därigenom bli en hegemoni (Fairclough 2003:218).

5.1.3. Ideologi och makt

Jag hänvisar till olika ideologier i texten och använder mig av förståelsen för ideologi som Fairclough definierar som "representationer av olika aspekter av världen" (Fairclough 2003:218). Dessa representationer jobbar för att etablera och vidhålla makt och dominans i världen på olika sätt där diskurs är en av dem. Detta är ett kritiskt sätt att förhålla sig till ideologi till skillnad från andra förklaringsmodeller där man skriver om ideologi endast som positioner och attityder. Fairclough menar vidare att det till största del handlar om just vidhållandet av makten som det centrala för alla ideologier (Fairclough 2003:9).

5.2. Högerpopulism och nationalism

Populism gå att definiera som en ideologi som bygger på att fokus läggs på klyftan mellan det "vanliga folket" och dem som definieras som eliten. Populistiska partier pratar om vikten av

att partiet endast för den politik folket vill (Lockwood 2018:713). Det finns både vänster- och högerpopulism som gemensamt har en anti-elitistisk retorik och som talar om massor vs. minoriteter. Men som Lockwood (2018:723) skriver så är det som skiljer dessa åt vilka man i den retoriken definierar som eliten. Vänsterpopulism kännetecknas av att man pratar om en reaktionär konservativ politisk grupp som samarbetar med företagsledare. Medan högerpopulister definierar eliten som liberala kosmopoliter som är "tillfångatagna" av migranter, det vill säga att det är migranter som ligger bakom och styr den kosmopolitiska eliten.

Den högerpopulistiska rörelsen bär även med sig tron på auktoritära ledare och nationalism som ideologi (Lockwood 2018:713). Som Calhoun (2005:2–3) skriver så finns det många personer och många sätt att definiera nationalism på. Han lyfter bland annat fram Benedict Anderson som definierar nationalism som en produkt av "imaginära samhällen" vilket betyder att nationalism har skapats av en historia av uppmuntrande kring vissa kulturella praktiker och identitetsskapande inom nationen. Anderson ger som exempel att läsa samma nyheter kan vara något som är en gemensam identitetsskapare, något som får oss att känna att vi alla har samma information att utgå ifrån. Även förhållande till institutioner och hur byråkratiskt arbete ser ut är nationsskapande. Allt detta hjälper oss att skapa ett kollektivt narrativ där ett "vi" och ett "dem" passar perfekt in (Calhoun 2005:2–3). Calhoun lyfter även fram andra teorier så som Hobsbawms som menar på att nationalism som ideologi är ett falskt medvetande där etnicitet är ett verktyg för nationalisterna att producera identiteter. Hobsbawm menar att det i själva verket handlar om något politiskt-ekonomiskt och inte kulturellt (Calhoun 2005:6).

Nationalism och tanken om en kosmopolitisk elit ligger till grund för fientligheten mot klimatfrågan eftersom den refereras till som något skapat av denna elit och dessutom går emot nationella intressen. Samtidigt som det finns en längtan från högerpopulistiska partier om en simpel relation till folket vilket inte går ihop med klimatfrågan då den är stor och kräver komplexa lösningar. Därför menar Lockwood (2018) att högerpopulister ofta menar att den liberala eliten korrumpas av olika "specialintressen" som klimatfrågan representerar (Lockwood 2018:721–722).

6. Tidigare forskning

I det här kapitlet ger jag en överblick över forskningsfältet högerpopulism och klimatpolitik. Det är långt ifrån en uttömmande presentation men visar på några olika riktningar som finns.

6.1. Högerpopulister och klimatförnekare

Lockwood undersöker i sin artikel "Right-wing populism and the climate change agenda: exploring the linkage" (2018) hur det kommer sig att högerpopulistiska partier ofta driver en klimatförnekande agenda eller ignorerar klimatfrågan helt och hållet. Lockwood kommer fram till två olika anledningar till varför högerpopulister ofta är klimatförnekare. Den första anledningen är att högerpopulistiska partier ofta menar att landet där de är verksamma är utelämnade ur globaliseringen och därför driver en agenda "för statens egna intresse", det vill säga premiera inhemsk industri. Den andra anledningen är att högerpopulistiska partiers ideologi ofta drivs på av en nationalistisk och anti-elitistisk retorik där det ingår att man motsätter sig klimatforskning. Denna forskning anses ingå i en kosmopolitisk agenda som står i kontrast till den nationalistiska agenda de själva driver. Ytterligare ett sätt Lockwood menar att högerpopulister förhåller sig till klimatfrågan är att de inte är direkt klimatskeptiska utan driver en retorik som menar på att fokus måste ligga någon annanstans såsom migration och gränskontroll. På detta sätt menar Lockwood (2018) att man vill marginalisera klimatfrågan och att även det blir ett slags klimatförnekande.

6.2. Tysk högerradikal politik och klimatet

I denna artikel vid namn "Being Skeptical? Exploring Far-Right Climate Change Communication in Germany" (2018) undersöker Forchtner, Kroneder och Wetzel den tyska högerradikala rörelsens relation till klimatpolitik. De försöker ge en bred förståelse för flera olika sorters högerradikala grupper tankar om klimatet, allt från mer populistiska grupper till rent uttalat nazistiska. De utelämnar större högerpopulistiska partier då de anser att de ofta tvättat bort mycket av sin retorik för att respekteras i den publika sfären. Författarna menar på att mycket redan undersökts när det gäller de mer klassiska konservativa förhållningssätten till klimatfrågan. De skriver att skepticismen mot klimatskyddslagar utifrån konservativa perspektiv, där liberala marknadstankar är vanligt, handlar om att naturskyddslagar hotar den fria marknaden och den nationella suveräniteten (2018:590). Författarna skriver att miljö

alltid har varit en viktig del av den nationalistiska rörelsen i Tyskland och att en vanlig tanke med förnybar energi är att den förstör landskapet och miljön. Därför är de kritiska mot vindkraft eftersom vindkraftsturbinerna dödar så många fåglar (2018:590–592). Författarna presenterar sätt som de olika radikala högergrupperna pratar om miljö och klimat. Bland annat finns den etnopluralistiska tanken om att varje "ras" har rätten och en speciell koppling till sin egen jord som är separat från andra "raser", det måste vara uppdelat för allas överlevnads skull. Det finns en annan tanke från xenofober att det är "utlänningar" som smutsar ner och förorenar. Sedan lyfter många högerradikala frågan om befolkningstillväxt, där skulden ofta läggs på Afrika som kontinent. Författarna menar att även om konservativa och högerradikala inte kommer från samma ideologi så har de flera gemensamma nämnare, så som problemformuleringar kring förhållandet mellan klimat och marknadsekonomin, samt en retorik om en hemlig vänstervriden agenda när det kommer till klimat (2018:592).

6.3. Identitet och klimatförnekelse

I artikeln "Cool dudes in Norway: climate change denial among conservative Norwegian men" (2018) undersöker Krange, Kaltenborn och Hultman hur vissa identitet hänger ihop med klimatförnekande. Genom att undersöka norska befolkningens åsikter om klimat kommer de fram till att 63 % av konservativa män inte tror på att mänsklig aktivitet är den bakomliggande orsaken till klimatförändringar, gentemot 36 % av den övriga befolkningen. De visar även att klimatförnekelse i stor utsträckning hänger ihop med en invandrarfientlighet. De menar även att det främst gäller vita konservativa män. Det hänger enligt författarna ihop med att det är samma grupp som sitter på flest maktpositioner och som gynnas mest av det kapitalistiska systemet, i Norge specifikt ekonomin baserad på olja, och är därför mest motvilliga till förändring. Varför invandrarfientlighet och klimatförnekande hänger ihop menar författarna kan kopplas till en gruppidentitet som byggts kring bevarandet av den konservativa tanken på hur samhället ser ut och att både klimatomställning och invandring är tendenser till att förändring kommer ske i samhället. Krange, Kaltenborn och Hultman baserar sin artikel på en artikel med nästan samma namn "Cool dudes: The denial of climate change among conservative white males in the United States" av McCright och Dunlap (2011). De kommer fram till samma resultat, att vita konservativa män har större tendens till klimatförnekande. Däremot undersöker de inte korrelationen med invandrarfientlighet. Aspekten av identitet

har jag inte tagit med i min analys av den ungerska klimatpolitiken men det kan ändå vara av relevans att veta att den finns.

7. Analys

7.1. Dimension ett – den språkliga

Under denna del kommer jag att presentera de olika teman som framträder från texterna genom att se till språket. Finns det några ord som repeteras ofta eller några återkommande teman eller retoriska grepp för att få fram någon poäng?

7.1.1. Talet i EU

I talet som hålls under Miljörådets samling tisdagen den 9 oktober av den ungerska statssekreteraren för energi och klimatpolitik Peter Kaderják utläser jag flera återkommande teman. Ett av dessa teman är hur viktigt klimatlagstiftning är för Ungern. Han börjar med att säga att Ungern är för att EU tar en ledande roll i arbetet mot klimatförändringar. Att det är viktigt återkommer och med ord som "fundamentalt" och "av största vikt" lägger han tyngd vid ordet klimatlagstiftning. Talet hölls på engelska och är därför ej översatt till svenska.

Today's debate is about a very *important* piece of legislation in the 2030 EU climate policy framework. We need a calm debate since we are discussing a *fundamental* regulatory proposal for a strategic economic sector of the European union.
(Kaderják 2018) [Egen kursivering]

Dock kommer inte dessa ord utan bihang, utan efter varje gång Kaderják säger att det är av stor vikt med klimatlagstiftningen kommer det ett "men". Min tolkning är att han använder det som ett retoriskt knep för att kunna säga att något annat är viktigare, han tar inte klimatfrågan på så stort allvar som det först kan verka, exempelvis i stycket nedan:

Hungary is committed to the implementation of Paris agreement, we were the first to ratify it among the member states. We agree that strict emission reduction target should be set and implemented for the car industry to reach our climate objectives. *But* we also have to consider the automotive industry plays a key role in the development of the Hungarian economy and employment. (Kaderják 2018)
[Egen kursivering]

Jag ser användandet av dessa "men" som det andra återkommande temat som går att utläsa i texten. Det största "menet" är användandet av den inhemska industrin som motargument för att satsa på omställning för klimatet. Kaderják återkommer till att bilindustrin redan är utsatt för extrema påfrestningar och menar att ha ett mål att skära ner över 30 % (som han redan påstår är extremt höga siffror) av utsläppen i industrin skulle slå hårt mot Ungerns ekonomi. Även konkurrenskraften i den europeiska bilindustrin tas upp. Där vikten läggs vid att EU måste fortsätta satsa på sin bilindustri så att den förblir konkurrenskraftig på marknaden. Kaderják gör ännu ett retoriskt knep genom att börja tala om att "EU bör vinna istället för att förlora", än en gång – industrin före klimatet.

We agree that the EU should play a leading role in global climate policy but at the same time the *EU should win rather than loose* it's car industry, the *EU should win rather than loose* the support of European citizens who want to meet their needs for mobility by an affordable world class products, more over the *EU should win rather than loose* existing and future jobs in the car industry by introducing a new regulation that helps modernizing rather than destroying our strategic industry. (Kaderják 2018) [Egen kursivering]

Vi kan alltså se att genom ord som att "EU bör vinna", konkurrenskraft, och att målen ska vara realistiska (som i citatet här nedan) positionerar regeringen sig emot något de menar är orealistiskt, att ha höga klimatmål.

We agree that there is a need of a transition in the transport sector towards zero and low emission vehicles but *realistic visible targets needs to be set*. [Egen kursivering]

I denna debatt om hur EU bör positionera sig i frågan om koldioxidutsläpp från bilindustrin ställer sig Ungern på den sida som vill ha det lägsta som är uppe som förslag. Fidesz återkommer konstant till att den inhemska industrin måste prioriteras även om de också säger att de tycker att EU ska ha en ledande roll när det kommer till att ta ansvar för klimatet.

The European commission's proposal for a 30 % reduction in emissions is already a very ambitious target, to our opinion the further increase of 30 % can have serious economic and social consequences so we believe that those negative effects should be avoided.

I retoriken som används i detta tal kan man utläsa det som Forchtner, Kroneder och Wetzel skriver om när det gäller att tvätta bort visst språkbruk just för att respektera de rådande kraven från den publika sfären. Författarna beskriver det som den klassiska konservativa hållningen där skepticismen mot klimatskyddslaggar hotar den fria marknaden och den nationella suveräniteten (Forchtner, Kroneder och Wetzel 2018:590). Det är något som jag menar framgår tydligt i Kaderjács tal i EU (Kaderják 2018).

7.1.2. Den nationella planen

Jag har tagit del av den fjorton sidor långa sammanfattningen av den nationella planen (kommer vidare refereras till som NÉS). Mycket av sammanfattningen repeterar samma tre ämnen om och om igen. Dessa tre ämnen som framhävs som huvuddelarna av den nationella planen är:

1. En plan för hur man ska utbilda den ungerska befolkningen om klimat
2. Minska sina koldioxidutsläpp
3. En plan för adaptation, hur Ungern ska anpassa sig till dessa nya mål.

Ungern har även sedan innan en nationell plan för hur de ska handskas med klimatfrågan, i ett stycke i denna del skriver regeringen att dessa mål som de har haft tyvärr inte kunnat påbörjas då EU:s budgetcykel legat fel (NÉS 2017:4). Ur detta påstående anser jag att det går att utläsa att projekt som utlovats inte införlivats och att det inte ligger på den ungerska regeringen utan någon annanstans, EU i detta fall.

Ett tema som jag utläser i NÉS är hur vikten läggs vid det inhemska, det nationella:

Omställningens främsta drivkraft är *inte att motsvara de internationella kraven*, utan riktningen mot hållbarheten i *de nationella strategimålen*. Särskilt begränsningen i beroendet av de fossila bränslena, de material- och energibesparande teknologiernas utbredning, och de förnybara energikällornas spridning. (NÉS 2017:4–5) [Egen översättning och kursivering]

Det tar sig dels uttryck i ett citat som detta, att det inte är de internationella kraven som ska följas utan de inhemska. Detta trots att Ungern som en del av EU har ratificerat Parisavtalet. Detta kan tolkas som ett avståndstagande från det som de själva varit med och skrivit under. Sedan kan vi även se citat som detta:

Målet är att långvarigt säkra livsvillkoren i *Ungern*, att bevara naturresurser, energikällor (jordbruksmark, dricksvatten, biologisk mångfald), *kulturskatter*, samt att försvara mänskligt hälsa. (NÉS 2017:5) [Egen översättning och kursivering]

Istället för att skriva om klimatfrågan som ett globalt problem formuleras det som något lokalt, att säkra livsvillkor och tillgångar i Ungern. Utöver att formulera det som ett lokalt problem poängteras vikten av kulturskatter i det här sammanhanget, vilket jag anser sammanfaller med upphöjandet och betonandet av den inhemska kulturen i regeringens övriga retorik. Jag förstår det här utifrån Calhouns beskrivning av Andersons teorier som en del av det nationella identitetsskapandet utifrån upphöjandet av kulturella praktiker (Calhoun 2005:2–3).

Det skrivs också flera gånger om ratificeringen av Parisavtalet. Det går alltså att utläsa en viss motstridighet i denna sammanfattande del av Ungerns nationella plan där små nationshöjande formuleringar skrivits in.

Trots att de nationella aspekterna ska finnas närvarande i en nationell plan förstår jag det som en nationalistisk. Jag kopplar detta till Lockwoods teori om att prata om något annat istället för klimat för att överskugga det. Att i sammanhanget av klimat skriva om kulturskatter ser jag som ett sätt att skifta fokus mot en nationell identitet istället för den globala klimatkrisen (Lockwood 2018).

7.1.3. Lagändringen om vindkraftverk

Parallellt med framtagandet av den nya nationella klimatplanen (NÉS 2018) förnyade regeringen lagen som reglerar byggnationen av vindkraftverk (Jogtár 2016). I detta dokument har regeringen skärpt förutsättningarna för att bygga vindkraftverk. Detta har man lagt under lagen för miljöskydd. Det finns ingen motivering till varför man har valt att skärpa reglerna. Svaret kan vi däremot finna i en intervju med statssekreteraren för premiärministerns kansli, Nándor Csepreghy, där han motiverar det med att ”vinden endast blåser på eftermiddagar och kvällar, och vid den tiden är energiförbrukningen som lägst och att därför solenergi och jordvärme är mer fördelaktigt” (Németh 2016). Några av de begränsningar som presenteras i lagförslaget är att ett vindkraftverk ej får byggas:

- inom 12 000 meters avstånd från bebyggelse
- 40 km från ett område där ungerska försvarsmakten har en radar

- 15 km från en militärflygplats
- om det ändå skulle föreslås en plats som skulle kunna få godkänt så måste alla grannar inom radien av 1 km godkänna bygget

Dessutom preciseras en rad olika instanser som måste godkänna byggandet av vindkraftverken. Just "engedély" [tillstånd] är ett av de mest återkommande orden i detta dokument. Språket är väldigt byråkratiskt, vilket är rimligt i en lagtext, man måste läsa noga för att förstå regleringarna. En speciell statlig kommitté ska skapas för dessa ärenden och de ska ha makten att godkänna eller avslå. Denna kommitté utses av ministern som är ansvarig för markutveckling och kommittén kommer alltså inte att vara oberoende från regeringen. För att återkoppla till tidigare lagar som Ungern infört kan vi jämföra med den kommitté som skapades för att döma vilken media som rapporterar "objektivt". Även denna kallades en grupp där sakkunniga skulle sitta men blev endast en grupp regeringstroga enligt Freedomhouse (2015). Det tyder på att kommittéer skapas i tydlig allians med regeringspartiet Fidesz för att driva deras vilja (Freedomhouse 2015). Det annars neutralt klingande ordet kommitté kan alltså i kontexten av Ungern inte bli neutralt utan måste läsas som regeringsstyrt eller regeringstroget. Texten förmedlar även att beslutet måste ha funnits i tre år innan byggandet kan ske så att tiden för att överklaga har gått ut. Språket brer inte ut sig särskilt mycket utan förmedlar på ett koncist sätt vad de vill förändra i regelverket kring byggandet av vindkraftverk.

7.2. Dimension två – den interdiskursiva

Den relation som den ungerska regeringen har till klimatpolitik går att placera in i flera olika diskurser. I denna dimension av analysen redogör jag för de diskurser som jag har utläst ur materialet.

7.2.1. Den nyliberala diskursen

Greig, Hulme och Turner skriver i sin bok "Challenging Global Inequality" (2007:189) om hur det nyliberala synsättet alltid prioriterar tillväxt före miljö och klimat. Inom nyliberal klimatpolitik finns även argumentet att alla i samhället måste uppnå en viss standard innan det går att prioritera klimatet istället för att inkorporera hållbarhet från början. Även Fairclough tar upp hur det eviga drivet efter tillväxt inom nyliberalismen är en fara för klimatet (Fairclough 2010:26–27). Det finns även en tanke om att tillväxt och utveckling inom teknik

leder till smartare lösningar och därför kommer att kunna stoppa den klimatdegradering vi ser idag. Därför menas det inom nyliberalismen att konkurrenskraft är essentiellt för att rädda klimatet (Greig, Hulme & Turner 2007:188). Allt detta kan vi se i den ungerska retoriken. Tydligast är det när vi ser på talet av Péter Kaderják i EU där han talar om vikten av konkurrenskraften för att finna smarta lösningar istället för att skära ner på utsläppen inom bilindustrisektorn.

[...] setting too ambitious goals would weaken the competitiveness of EU automobile production and lead to a loss of thousands of jobs and realistic targets endanger European production and economic growth.

Detta går rakt i linje med det Fairclough menar är det som karakteriserar nyliberalismen, viljan att anpassa sig för att kunna vara konkurrenskraftig på en global marknad (2003:128–131). Han menar vidare under de senaste trettio åren kan vi se att nyliberalismen dominerat diskursen, det är en nyliberal hegemoni (Fairclough 2010:26). Därför förstår jag Fidesz position som något som är skapat inom denna hegemoni, men även något som förstärker den. Som Fairclough menar, att diskursen är konstituerad men även konstituerande (Winter Jørgensen & Phillips 2000:67–68). Jag menar att denna retorik inte är skapad ur intet utan kommer från den kontext som den verkar i.

7.2.2. Den nationalistiska/högerpopulistiska diskursen

I retoriken kring klimat går det att se ett nationalistiskt språk inkorporerat. Det kan vi bland annat se i de två följande citaten, ett från Kaderják och ett från den nationella planen för klimatet, NÉS.

But we also have to consider the automotive industry plays a key role in the development of the Hungarian economy and employment (Kaderják 2018)

Omställningens främsta drivkraft är inte att motsvara de internationella kraven, utan riktnings mot hållbarheten i de nationella strategimålen [...] (NÉS 2017:4–5)

Jag länkar språkbruket till vad Andersson beskriver som en retorik skapad i det "imaginära samhället" där nationen ska göra det den vill inom sina ramar och inga andra har makten över den suveräna nationen (Calhoun 2005:2–3). I det här utläser jag den högerpopulistiska ideologin som Lockwood (2018) formulerar, en tanke om en elit som skulle kunna bestämma

över nationen. Det finns ingen önskan om att uppfylla internationella krav trots att det stoltseras med att Ungern var det första EU-land att ratificera Parisavtalet, som är just ett sådant internationellt krav. Istället upphöjer man sin egen nationella plan som den som har bäst underlag. Det skulle kunna vara fallet, att Ungern som nation har den bästa klimatpolitiken, men jag menar att i ljuset av Ungerns övriga politik kan detta läsas som en nationalistisk idé.

Samtidigt kan vi se hur användandet av byråkrati när det kommer till vindkraftsverkslagen centraliserar makten till just regeringen. Jag vill länka det till Faircloughs teori om hur det centrala för alla ideologier är att behålla makt (Fairclough 2003:9). Forchtner, Kroneder och Wetzel (2018) lyfter den diskussion som skett inom högerradikala rum kring förnybar energi och även specifikt kring vindkraftverk. De ger exemplet att högerradikala grupper ser vindkraftverk som något som förstör landskapet och miljön (2018:590–592). Dessutom tar den ungerska regeringen upp beskyddandet av "kulturskatter" i den nationella planen för klimat (NÉS:5). Det framgår inte i dokumentet varför den ungerska regeringen valde att gå ut så hårt för att lagstifta bort möjligheterna för vindkraftverk. Jag kopplar det till just den diskurs som Forchtner, Kroneder och Wetzel (2018) skriver finns bland andra högerradikala och högerpopulister. Dessutom kopplar jag det till den högerpopulistiska diskursen kring den symbolik som finns i retoriken kring bevarandet av kulturskatter i den nationella planen. Den ungerska puztan, ett steppliknande landskap det vill säga väldigt platt, är ett typiskt ungerskt landskap. Att placera ut vindkraftverk skulle potentiellt kunna hota en av de ungerska kulturskatterna som landskapet utgör. Det tolkar jag som att i högerpopulistisk anda kan relateras till som ett verk av den "kosmopolitiska eliten" vilket Lockwood (2018) benämner som höger-populisternas "fiender".

Trots den nyliberala hegemonin kan vi se att en skiftning, eller en förskjutning, mot en mer auktoritär och högerpopulistisk diskurs utvecklats under Orbáns tid (Krekó & Juhász 2017:11-15). Som Fairclough skriver så reproduceras kulturella och sociala fenomen genom diskursen, och i denna retorik som vi ser gällande klimatet finns det både ett reproducerande av den rådande hegemonin men även ett förstärkande av en viss skiftning. Vilket jag återigen vill relatera till att diskurs både är konstruerad och konstituerande (Winther Jørgensen och Phillips 2000).

7.3. Dimension tre – den sociala realiteten

I den tredje dimensionen av min analys beskriver jag den sociala realitet som råder i Ungern för att förstå varifrån diskursen kommer. För som Fairclough skriver kan vi inte förstå diskurs utan dess materiella kontext (Winther Jørgensen & Phillips 2000:68). Jag börjar den här delen med att se på bilindustrins koppling till regeringen, för att genom det förstå hur makten ser ut och fördelas, vilket också blir genomgående i hela denna del.

Ungerns utrikesminister, Péter Szijjártó, har gjort flera uttalanden gällande bilindustrin som går i linje med det tal som Kaderják höll i EU vilket säger mycket om hur relationen mellan regeringen och bilindustrin faktiskt ser ut i Ungern (Kaderják 2018). Szijjártó har bland annat sagt följande "Ungern kommer aldrig acceptera ett förslag i Bryssel som skulle skada det tyska, mer specifikt den bayerska bilindustrin" (Czinkóczy 2018). Detta måste förstås mot bakgrund av att BMW, som är det företag som åsyftas med den bayerska bilindustrin, har en stor fabrik i den ungerska staden Debrecen som Szijjártó precis skrivit under en överenskommelse om monetärt stöd till (Czinkóczy 2018 & HVG 2018). Vi kan även läsa i "Budapest Business Journal" (Johnson 2018) hur samma minister, Szijjártó, har besökt Opels fabrik och lovat ett starkt stöd från den ungerska regeringen. I denna artikel framgår även att Ungern har den lägsta företagsskatten inom EU på 9 % vilket dragit till sig en stor del av bilindustrin med företag som, Audi, Mercedes, Suzuki, med fler, utöver de två tidigare nämnda. I intervjun säger Opels anläggningschef, Grzegorz Buchal, att i Ungern är förutsättningarna för att främja konkurrens perfekta och säger vidare "This extends to such crucial measures as improving workforce flexibility and labour mobility" (Johnsson 2018). Det tillmötesgående som Buchal syftar till har tagit sig form genom en ny lag, som i folkmun kallas "slavlagen". I lagförslaget ingår att företag ska kunna få sina arbetare att jobba 400 timmar extra per år samt att få betala ut lönen för dessa extra timmar efter 3 år, vilket mött ett stort motstånd både i parlamentet och på gatorna (Karasz & Kingsley 2018). Det finns alltså starka band mellan den ungerska regeringen och bildindustrin. Jag menar att det är avgörande för den ungerska regeringens ovilja mot att göra nedskärningar i utsläppen från bilindustrin. Jag tolkar denna relation mellan bilindustrin och regeringen utifrån Faircloughs förståelse för hur sociala praktiker formas av strukturer och maktrelationer, i det här fallet hur de ekonomiska relationerna ser ut emellan parterna (Winther Jørgensen & Philips 2000:72).

Fairclough skriver att nyliberalism är den del av globaliseringen som är ekonomisk. Globaliseringen kräver reformer och anpassning för att hålla sig konkurrenskraftig (Fairclough 2010:128). Detta är precis det som Buchal menar att den ungerska regeringen varit så bra på när det kommer till bilindustrin. Den eviga önskan efter tillväxt i nyliberalismen går emot de utsläppskravsminskningar som talas om i EU och skapar istället ekologisk ojämlikhet vilket betyder att det förhållningssätt regeringen har till bilindustrin är klimatskadligt (Greig, Hulme & Turner 2007:188–192).

För att förstå energifrågan i Ungern är det viktigt att förstå vissa relationer och hur centraliseringen av makt går till i Ungern. Ett viktigt namn i ungersk politik är Lőrinc Mészáros. Han är uppvuxen i samma stad som Orbán och har under Fidesz tid vid makten gått från att vara gasmontör till att bli den åttonde rikaste personen i Ungern och ägare av 121 olika företag (Rankin 2018). Enligt NGO:n "Átlátszó", som är en oberoende online tidning som drivs av undersökande journalister, har Mészáros vunnit 83 stycken offentliga upphandlingar sedan 2010 varav 48 varit öppna för konkurrens medan de övriga gått direkt till Mészáros. Tillsammans med sin familj, som även de äger några företag, har Mészáros förvärvat 467 miljarder forint (drygt 15 miljarder kr) mellan 2010 och 2017 varav 396 miljarder (nära 13 miljarder kr) kommer från olika EU-bidrag (Erdélyi 2018). Mészáros är känd som Orbáns bulvan vilket flera journalister uppmärksammat (Föld 2018; Kerekgyártó 2018; 444 2017). Som jag nämnde i bakgrundskapitlet har Orbán en väldigt hård ton mot EU men är samtidigt beroende av dess finansiering. Jag anser att det är tydligt när man ser till relationen mellan Mészáros och Orbán och de summor som Mészáros tillgodosett sig i EU-bidrag.

Vidare vill jag länka det till energifrågan i Ungern. Mészáros har genom sitt företag Opus-grupperna, nyligen vunnit upphandlingen av den enda kolgruvan som finns kvar i Ungern, Mátra, och kommer under 2019 bli hundra procentig ägare av denna (24.hu 2018). Det innebär att denna bulvan som står nära premiärministern är ägare till en stor energikälla i Ungern. Jag tolkar det utifrån hur Fairclough tolkar ideologier där vidhållandet av makt är det centrala, vilket vi kan se i den politik Orbán för (Fairclough 2003: 9). Detta anser jag går att ställa emot vindkraftverkslagen, att genom att neka tillstånd för vindkraft behåller regeringen, med Orbán i spetsen ett starkt centralt fäste över energisektorn.

Det har även kommit interna motsättningar och kritik mot ändringen av lagverket gällande vindkraftverk. Den ungerska presidenten, som måste godkänna alla lagförslag János Áder, svarade på lagförslaget med ett brev till regeringen. I detta brev skriver han:

Jag håller inte med regeln på grund av följande:

- den hjälper inte till med att fullfölja Parisavtalet
- den står i motsats till parlamentets ståndpunkt från 2011 i Nationella Energistrategin som är inom ramen för dokumentet för ungerska handlingsplanen för förnybar energi 2010–2020
- den innefattar orimliga administrativa begränsningar (Áder 2016) [Min översättning]

För att vara officiell kommunikation var det en hård ton som framkom ur presidentens brev, vilket skrevs om av flera medier (Németh 2016). Det jag kan utläsa från detta är att även om det finns intern kritik eller kritik utifrån så kan sådana lagförslag ändå gå igenom. Detta på grund av den maktkoncentration som finns i Ungern där Fidesz har två tredjedelar av parlamentet och har därigenom makten att ignorera all sorts kritik (Országgyűlési Képviselő Választás 2018).

Jag anser att bristen på samtal om klimat är det viktigaste när det kommer till klimatpolitik i Ungern. Det jag har iakttagit är att hitta något om Fidesz och deras klimatpolitik är extremt svårt då de knappt pratar om det överhuvudtaget samt är kända för att inte presentera ett partiprogram. Som en del av EU är de dock tvungna att förhålla sig till klimatfrågan på något sätt och har producerat några dokument såsom NÉS (2017). Fidesz har istället för att lyfta klimatpolitik under de senaste åren fokuserat på att prata om migration och om konspirationsteorin mot den ungerskfödde amerikanska filantropen George Soros. Soros anklagas för att driva alla flyktingar in i Europa, samt för att finansiera all oppositionell politik i Ungern. Soros, som är av judisk härkomst, utpekas som den ungerska nationens huvudsakliga fiende, vilket har lett till en våg av antisemitism i landet (Lendvai 2017:20–209). Fidesz har en egen Youtube-kanal där de publicerar tal och är intressant att kolla på för att förstå vad regeringen vill kommunicera ut till folket. Jag har sökt på det ungerska ordet invandring (bevándorlók) på kanalen och fått fram 42 träffar med olika tal där ordet invandring många gånger kommer i kombination med orden ”skydda gränserna” eller ”skydda nationen”. Dessutom 20 träffar till när jag sökte på ordet ”på grund av invandring” (bevándorlástól). När

jag däremot sökte på "miljöskydd" (környezetvédelmi) eller "klimatpolitik" (klimapolitika) fick jag upp noll träffar, en sökning på Soros gav 122 träffar (Fidesz Youtube). Jag förstår det här utifrån Lockwoods teorier om att överskuggande av klimatfrågan med andra ämnen är en sorts klimatförnekande då det marginaliserar frågan om klimat (Lockwood 2018). Jag menar att Fidesz inte helt förnekar klimatfrågan men den är lågt prioriterad. I samtalet med aktivisten från Greenpeace Ungern, som jag hade i mitt materialinsamlande, fick jag veta att det tog ett och ett halvt år innan motionen om den nationella klimatplanen, NÉS (2017), nådde någon diskussion i parlamentet vilket säger mycket om hur frågan prioriteras. Det blir extremt långsamt i kontrast till hur många lagar som hunnit gå igenom gällande migration. Denna retorik, det vill säga den invandrarfientliga och konspiratoriska kring Soros, är den som främst råder i Ungern vilket gör att klimatfrågan inte får ta plats.

Jag har i den här sista delen av min analys presenterat hur maktkoncentration och den politiska situation i Ungern påverkar utrymmet som klimatfrågan får. Detta för att sätta diskursen i sin rätta politiska kontext.

8. Slutsats

I den här delen av min uppsats presenterar jag vad min analys visar utifrån de frågor som jag ville besvara:

- Vad för retorik använder sig den ungerska regeringen av när de diskuterar klimatpolitik?
- Hur är regeringens retorik relaterat till den konkreta klimatpolitiken?

Jag har i min analys funnit två centrala diskurser, den nyliberala och den högerpopulistiska. När det diskuteras klimatpolitik i Ungern så är retoriken främst nyliberal. I alla dokument och tal lyfts det upp att Ungern måste hålla sig konkurrenskraftiga, det är det som framställs som det viktigaste. Samtidigt finns det nationalistiska undertoner när den ungerska regeringen diskuterar klimatpolitik. Klimatfrågan lyfts nästan upp som ett lokalt problem istället för något globalt. Samt den ungerska kulturens bevarande, som lyfts i som det viktigaste i alla politiska områden får även ta plats i klimatpolitiken.

När jag ser till hur klimatpolitiken ser ut i realiteten är den nästintill icke-existerande. Genom att se på ägandeskapet av Ungerns enda kolgruva utläser jag att det inte finns några större

intentioner till omställning. Det visar mer på ett land vars politik förs genom ett oligarkstyre och ekonomiska intressen. Genom sin väldigt låga företagskatt lyckas Ungern dra till sig stora industrier som bilindustrin och har delvis därför väldigt lite intresse av att stå upp för nedskärningar i utsläpp och gynnas istället ekonomiskt av att fortsätta med "business as usual".

Det jag dock ser som den huvudsakliga realiteten gällande Ungerns klimatpolitik är som skrivet, bristen på den. Ungern tillsammans med andra högerpopulistiska regeringar förringar klimatkrisen och vid alla tillfällen i EU röstar för det som innebär minst ansträngning för landet. Till skillnad från andra mer uttalade klimatförnekare så har Ungern inte en uttalat förnekande politik men däremot så finns knappt klimatfrågan på agendan. Den ungerska regeringen lägger istället all tyngd på migration och konspirationen mot Soros. Så samtidigt som man inte ägnar någon tid åt klimatfrågan så positionerar sig Fidesz som ett högerradikalt parti i Europa med rasism och en liberal marknad i fokus.

9. Källförteckning

Tryckta källor

- Calhoun, Craig. (2005). *Encyclopedia of Social Theory*, "Nationalism" SAGE reference. ss. 519-525. Inc. Thousand Oaks, SAGE Publications
- Fairclough, Norman. (2003). *Analysing discourse: textual analysis for social research*. New York: Routledge
- Fairclough, Norman. (2010). *Critical discourse analysis: the critical study of language*. 2. ed. Harlow: Longman
- Forchtner, Bernhard, Andreas Kroneder och David Wetzel, (2018). "Being Skeptical? Exploring Far-Right Climate-Change Communication in Germany", *Environmental Communication*, 12:5, ss. 589-604, DOI: 10.1080/17524032.2018.1470546
- Hobsbawm, Eric. (1990). *Nations and Nationalism Since 1780: Programme, Myth, Reality*. Cambridge, UK: Cambridge University Press.
- Krange, Olve, Bjørn P. Kaltenborn och Martin Hultman (2018). "Cool dudes in Norway: climate change denial among conservative Norwegian men", *Environmental Sociology*, DOI: 10.1080/23251042.2018.1488516
- Krekó, Péter och Attila Juhász. (2017). *The Hungarian far right: social demand, political supply, and international context*. Stuttgart: Ibidem-Verlag
- Lendvai, Paul. (2017). *Orbán: Europe's new strongman*. London: C. Hurst & Co
- Lockwood, Matthew. (2018). "Right-Wing Populism and the Climate Change Agenda: Exploring the Linkages". *Environmental Politics* 27 (4), ss. 712-732. DOI: 10.1080/09644016.2018.1458411
- McCright, Aaron, och Riley E. Dunlap. (2011). "Cool Dudes: The Denial of Climate Change Among Conservative White Males in the United States". *Global Environmental Change* 21 (4), ss. 1163-1172.
- Medin, Joakim. (2015). *Orbánistan: rädsla och avsky i det illiberala Ungern*. Stockholm: Verbal
- Schreurs, Miranda A. och Yves Tiberghien. (2007). "Multi-Level Reinforcement: Explaining European Union Leadership in Climate Change Mitigation". *Global Environmental Politics* 7 (4), ss. 19-46.
- Thorsen, Dag Einar. (2009). "The Neoliberal Challenge - What is Neoliberalism?" Department of Political Science. University of Oslo.
- Winther Jørgensen, Marianne och Louise Phillips. (2000). *Diskursanalys som teori och metod*. Lund: Studentlitteratur

Onlinekällor

- BBC (2018a) . "EU parliament votes to punish Hungary over 'breaches' of core values" *BBC News* [Onlinekälla]
Hämtades: 2018.12.20.
Källa: <https://www.bbc.com/news/world-europe-45498514>
- BBC. (2018b). "Hungary's opera, museums may not speak without permission – ministry" *BBC Monitoring* [Onlinekälla]
Hämtades: 2018.11.29.
Källa: <https://www-nexis-com.ludwig.lub.lu.se/docview/getDocForCuiReg?lni=5T99-T891-JC8S-C37G&csi=280434&oc=00240&perma=true>
- BBC (2018.c). "Trump on climate change report: 'I don't believe it'" . *BBC News* [Onlinekälla]
Hämtades: 2018.12.17.
Källa: <https://www.bbc.com/news/world-us-canada-46351940>
- Czinkóczi, Sándor. (2018). "Szijjártó inkább a bajor autóipart támogatja az uniós klímacélok helyett". *444*. [Onlinekälla]
Hämtades: 2019.01.02.
Källa: <https://444.hu/2018/09/21/szijasrtot-inkabb-a-bajor-autoipart-tamogatja-az-unios-klimacelok-helyett>
- Cokburn, Harry. (2018). "Brazil's new far-right president Bolsonaro risks turning environmental champions into 'climate rogues', experts say". *The Independent*. [Onlinekälla]
Hämtade: 2018.12.17.
Källa: <https://www.independent.co.uk/environment/brazil-cop24-jair-bolsonaro-climate-change-global-warming-un-deforestation-amazon-a8670716.html>
- Day, Mattew. (2018). "Viktor Orban moves to ban gender studies courses at university in 'dangerous precedent' for Hungary". *The Telegraph*.
Hämtades: 2018.11.29.
Källa: <https://www.telegraph.co.uk/news/2018/08/13/viktor-orban-moves-ban-gender-studies-courses-university-dangerous/>
- Erdélyi, Katalin. (2018). "Túlnyomórészt uniós forrásokból gazdagodtak Mészáros Lőrinc családi cégei az elmúlt hét évben". *Átlátszó*.
Hämtades: 2018.12.13.
Källa: <https://atlatszo.hu/2018/01/15/tulnyomoreszt-unios-forrasokbol-gazdagodtak-meszaros-lorinc-csaladi-cegei-az-elmult-het-evben/>
- Föld, Péter S. (2018). "Mészáros Lőrinc nem stróman, csak időnként vesz ezt-azt Orbán Viktornak". *Füü*. [Onlinekälla]

- Hämtades: 2018.12.15.
Källa: <https://fuhu.hu/meszaros-lorinc-nem-stroman-csak-idonkent-vesz-ezt-azt-orban-viktornak/>
- Freedomhouse. (2015). "Hungary, freedom of the press 2015" [Onlinekälla]
Hämtades: 2018.11.29.
Källa: <https://freedomhouse.org/report/freedom-press/2015/hungary>
- Gardos, Todor. (2018). "Hungary Tries to Stop Asylum Seekers with New Law". Human rights watch. [Onlinekälla]
Hämtades: 2018.11.30.
Källa: <https://www.hrw.org/news/2018/06/22/hungary-tries-stop-asylum-seekers-new-law>
- Human rights watch. (2018). "Hungary: asylum seekers denied food" [Onlinekälla]
Hämtades: 2018.11.30.
Källa: <https://www.hrw.org/news/2018/08/22/hungary-asylum-seekers-denied-food>
- HVG. (2018). "Szijjártó szerint a klímacélok nál fontosabb az autóipar versenyképessége". HVG. [Onlinekälla]
Hämtades: 2018.12.14.
Källa: https://hvg.hu/gazdasag/20180921_szijjarto_szerint_a_klimaceloknal_fontosabb_az_autopar_versenykepessége
- Johnsson, Nathan. (2018). "Car Industry Remains Vital to Hungary: Is Hungary Vital to Car Makers?". *Budapest Business Journal*. [Onlinekälla]
Hämtades: 2018.12.14.
Källa: https://bbj.hu/special-report/car-industry-remains-vital-to-hungary-is-hungary-vital-to-car-makers_149201
- Karasz, Palko och Patrick Kingsley. (2018). "What Is Hungary's 'Slave Law,' and Why Has It Provoked Opposition?" *The New York Times*.
Hämtades: 2019.01.02.
Källa: <https://www.nytimes.com/2018/12/22/world/europe/hungary-slave-law.html>
- Kerégyártó, István. (2018). "Kerégyártó: Orbánnak van oka tartani Mészáros Lőrinctől" *24.hu* [Onlinekälla]
Hämtades: 2018.12.13.
Källa: <https://24.hu/poszt-itt/2018/09/29/keregyarto-orbannak-van-oka-tartani-meszaros-lorinctol/>
- Kingsley, Patrick och Steven Erlanger. (2018). "Hungary's Democracy Is in Danger, E.U. Parliament Decides" *The New York Times* [Onlinekälla]
Hämtades: 2018.11.29.

Källa: <https://www.nytimes.com/2018/09/12/world/europe/hungary-eu-viktor-orban.html>

Malmén, Joel, Oscar Skagerlind och Iva Horvatovic (2017). "USA lämnar Parisavtalet". *SVT Nyheter* [Onlinekälla]

Hämtades: 2018.12.17.

Källa: <https://www.svt.se/nyheter/utrikes/trumps-besked-om-klimatavtalet>

NÉS. (2017). *Második Nemzeti éghajlatváltozási stratégia*. Nemzeti Fejlesztési Miniszterium. [Onlinekälla]

Hämtades: 2018.11.27.

Källa:

http://www.kormany.hu/download/f/6a/f0000/N%C3%89S_2_strat%C3%A9gia_2017_02_27.pdf

Németh, Géza. (2016). "Így nyírta ki a kormány a szélörvényeket". *Napi.hu* [Onlinekälla]

Hämtades: 2019.01.02.

Källa:

https://www.napi.hu/magyar_vallalatok/igy_nyirta_ki_a_kormany_a_szeleromuveket.626432.html

Novak, Benjamin. (2018). "2018's General election likely to be less fair than 2014's after Fidesz media takeover". *The Budapest Beacon*. [Onlinekälla]

Hämtades: 2018.11.30.

Källa: <https://budapestbeacon.com/hungarys-2018-general-election-likely-to-be-less-fair-than-2014s-after-fidesz-media-takeover/>

Országgyűlési Képviselő Választás. (2010). [Onlinekälla]

Hämtades: 2018.11.30.

Källa: <http://www.valasztas.hu/dyn/pv10/outroot/vdin2/hu/l50.htm>

Czinkóczi, Sándor. (2018). "Szijjártó inkább a bajor autóipart támogatja az uniós klímacélok helyett". *444*. [Onlinekälla]

Hämtades: 2018.12.14.

Källa: <https://444.hu/2018/09/21/szijasrtok-inkabb-a-bajor-autoipart-tamogatja-az-unios-klimacelok-helyett>

Rankin, Jennifer. (2018). "How Hungarian PM's supporters profit from EU-backed projects". *The Guardian* [Onlinekälla]

Hämtades: 2018.12.15.

Källa: <https://www.theguardian.com/world/2018/feb/12/how-hungarian-pms-supporters-profit-from-eu-backed-projects>

Tóth, Csaba Tibor. (2018). "A fideszes államtitkár szerint „vitatható”, hogy az ember okozza-e a klímaváltozást". *Mérce*. [Onlinekälla]

Hämtades: (2018).

Källa: <https://merce.hu/2018/10/30/a-fideszes-allamtitkar-szerint-vitathato-hogy-ember-okozta-e-a-klimavaltozast/>

Youngblood Coleman, Dr Denise. (2018). "Political conditions Hungary". Countrywatch.

[Onlinekälla]

Hämtades: 2018.11.29.

Källa: <https://www-nexis-com.ludwig.lub.lu.se/docview/getDocForCuiReq?lni=5SDK-R7J1-JDJN-60YM&csi=280434&oc=00240&perma=true>

24.hu. (2018). "Megszólalt Mészáros Lőrinc a Mátrai Erőműről". 24.hu [Onlinekälla]

Hämtades: 2018.12.15.

Källa: <https://24.hu/belfold/2018/03/27/megszolalt-meszaros-lorinc-a-matrai-eromuro/>

Videokällor

Csatorna1. (2012). "Orbán Viktor - Pávatánc avagy hogyan verjük át az EU-t 2012.05.31.".

Youtube

Hämtades: 2018.12.26.

Källa: <https://www.youtube.com/watch?v=0s5gzvb87ZY>

Fidesz Youtube. (2018).

Hämtades: 2018.12.17.

Källa: https://www.youtube.com/channel/UCBxMjfC7sh5RY_laF3HNwuQ/videos

Kaderják, Péter. (2018). European Council, The council of the European Union. Environment council, public session. 1:15:00 – 1:19:35

Hämtades: 2018.11.27.

Källa: <https://europa.eu/!bP94gG>

Vice news. (2015). "Breaking borders - Cutting Through Hungary's Razor Wire Fence: Breaking Borders"

Hämtades: 2018.12.04.

Källa: <https://www.youtube.com/watch?v=4XB2wKAjaVQ>

444 (2017). "Mészáros: Hát, hogy lennék én Orbán strómanja?". 444.hu – Youtube

Hämtades: 2018.12.15.

Källa: <https://www.youtube.com/watch?v=pNXVxVASpw0>